

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Inserati: do 9 petič vrsta 1 D, od 10—15 petič vrsta 1 D 50 p, večji inserati petič vrsta 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic petič vrsta 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne pogodbe beseda 75 p. Popusti le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, pritrjeno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, L. nadstropje

Telefon št. 34.
Dopise sprejema le podpisano in zadoštno frankovano.
Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:

v Jugoslaviji navadne dni 75 par, nedelje 1 D
v inozemstvu navadne dni 1 D, nedelje 1.25 D

Poštnina plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan	D 120—	celoletno	D 216—
polletno	60—	polletno	108—
3 mesečno	30—	3 mesečno	54—
1	10—	1	18—

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na amo pisma naročila brez poslatve denarja se ne moremo oziati.

Kriza v klerikalni stranki.

Med vsemi strankami v Sloveniji pred vojno je bila klerikalna stranka ne samo naimočnejša, marveč tudi najbolj kompaktna in enotna. V stranki je veljala sama volja voditelja, kateremu so se slepo pokorili vsi od škofa dr. Jegliča pa doli do zadnjega vaškega kaplana. Šele tik pred vojno so nastopili na Goriškem takozvani »novostrularji«, ki si kljub vsem naporom niso mogli priboriti odločilne veljave v stranki.

Kakor povsodi, tako je imela vpliv svetovna vojna tudi na klerikalno stranko. Do 1. 1917. je bila Sloven. ljud. Stranka do mozga in kosti avstrofilska organizacija, ki se je v vseh svojih težnjah in stremiljenjih naslanjala na dunajsko vladno. Isto leto je nastopila tudi peripetila v svetovni vojni. Vsem, ki jim ni od avstrijske vlade navdahnjeni tisk za temnil pogleda in ki so pazno sledili vojnemu dogodkom, je bilo takrat jasno, da bodo centralne države kljub svojim navideznim uspehom na bojiščih vendarle podlegle v borbi z antanto. Med klerikalnimi politikmi je bil prvi dr. Krek, ki je kot dalekoviden politik prišel do prepričanja, da se je treba pripraviti na možnost razpada avstro-ogrske monarhije. Zavedal se je, da bi bila njegova stranka brez-pogodno zapisana smrti, ako bi še nadalje v politiki vezala svojo usodo z razpadajočo Avstrijo. Zato je v stranki vrnil revolucijo ter povzročil razkol, ki je imela za posledico, da se je preje enotna klerikalna stranka razcepila v dve krili: v močnejšo struko, ki je zapisala na svoj prapor nov evanجيل-jugoslovensko kredo in na maloštevilnejšo šušteršičevo struko, ki je ostala zvesta starim tradicijam in z njim stari avstrofilski politiki.

Prevrta je dal prav Krekovi struki. Šušteršičeva skupina, ki je svojo usodo zvezala tesno z Avstrijo, je avtomatično z razpadom habsburške monarhije zginila s površja. Klerikalna stranka je bila znova kompaktna in enotna. Toda kakor povsodi tako so se tudi v klerikalni stranki pojavili vplivi svetovne vojne. Pred vojno je bil v Slovenski ljudski Stranki katoliški duhovnik absoluten gospodar. Katoliški duhovnik je bil tisti, ki je v stranki odločeval v vseh vprašanjih ter bil predstavitelj stranke tudi na zunan. To razmerje se je po prevratu spremenilo. Vedno glasnejše se je pojavljalo med strankini-

mi pristaši stremljenje, da se napravi konec duhovniški oligarhiji ter prizna vodstvo klerikalne stranke edino lajskemu elementu. Skupino, ki zahteva, da se prizna edino lajskemu življn vplivna beseda v stranki, tvorijo večinoma mlajši elementi, ki so se navzeli, bivajoč med vojno v Rusiji, novega duha in novih idej, katere hočejo sedaj praktično uveljaviti. Borba med to novo in med staro struko se je pričela že predlanskim. Doselej se je vedno posrečilo premostiti vsa nesoglasja ter ohraniti stranko pred očitnim razkolom. V zadnjem času pa se je razmerje med obema skupinama silno poostrojilo. Nesoglasja so se pojavila celo na javnih političnih shodih. Nedavno tega je eden izmed »novostrularjev« na javnem shodu v Trebnjem imel govor, v katerem je brez ovinkov napovedal boj — »starinom«, katere je delal odgovorne za vse neuspehe in poraze, ki so jih klerikalci doživeli v zadnjem času na političnem področju. A tudi druga znamenja kažejo na to, da se pripravlja v klerikalni stranki že v najbližnji bodočnosti nad vse zanimivi dogodek.

Iz povsem zanesljivega vira vemo, da se nahaja že v osnutku nova klerikalna politična organizacija, ki noče imeti ničesar skupnega z dosedanjim klerikalnim vodstvom. Kdo je spiritus agens et rector te snuječe se nove klerikalne stranke, nam ni znano, vemo samo toliko, da si je ta nova politična skupina že zagotovila za svoje tainištvo poseben lokal, za kar je potrošila 600.000 K, in da namerava v drugi polovici tega meseca osnovati nov list kot svoje strankarsko glasilo.

O tem je informirano tudi vodstvo SLS, saj je tainištvo pravkar izdalo zaupno okrožnico, v kateri roti svoje somišljenike, naj ostanejo složni, naj pride karkoli.

Kakor nobena druga politična organizacija, tako se torej tudi klerikalna stranka ne more ubraniti notranjih potresiljav, ki so posledica nestalnega, po vojni povzročenega razpoloženja posameznikov in po teh tudi ljudskih mas samih.

Zbirajte znamke

Jugoslovensko Matice!

Odhod naše delegacije v Genovo.

— Beograd, 5. aprila. (Izv.) Večina članov naše delegacije za genovsko konferenco z zunanjim ministrom dr. M. Ninčičem na čelu odpotuje danes zvečer z orientekspresom v Genovo, oziroma v Rapallo. Kakor nekateri beograjski listi javljajo, odpotujejo ministrski predsednik g. Nikola Pašić in ministri dr. Kumanudi in dr. Iv. Krsteli nekaj dni pozneje v Genovo. Ministrski predsednik je odhod moral odložiti radi sedanja parlamentarne in politične situacije, finančni minister dr. Kumanudi radi glasovanja oziroma sprejetja dvanaestini za mal in junij v narodni skupščini. Dr. Krsteli je tudi službeno zadržan. Zunanji minister dr. Ninčič se v Rapallu pred

otvortvijo konference sestane z italijanskim zunanjim ministrom Schanzerjem in ministrskim predsednikom De Facto.

— Beograd, 5. aprila. (Izv.) V političnih krogih je posebno pozornost vzbudila napoleonična vest »Tribune« pod naslovom »Pašić in Genova«. List, ki ima z zunanjim ministrom ozke stike, veli: »Čerav le ministrski svet skleni, da odide ministrski predsednik g. Nikola Pašić v Genovo, moramo zanesljivo trditi, da g. Pašić ne gre v Genovo. V političnih krogih trde, da radi celotnega postopanja italijanske vlade v vprašanju izpolnitve določb rapalske pogodbe.

Bratski sprejem hrvatskih kmetov v Beogradu.

— Beograd, 5. aprila. (Izv.) Včeraj ob 7. jutraj je v Beograd prispele okoli 180 hrvatskih kmetov in kmetic iz virovitiške in osječke županije. Na kolodvoru so hrvatske brate pozdravili pevci pevskega društva »Stanković«. Beograjsko meščanstvo je navdušeno pozdravljalo hrvatske brate in sestre, ki so prispele v živopisanih narodnih nošah, vzbujajoč povsod splošno občudovanje. Na kolodvoru je pozdravil kmete tudi predsednik narodne skupščine dr. Ivan Ribar in načelnik beograjske občine Dobra Mitrović. Ob 10. dopoldne so hrvatski kmetje obiskali narodno skupščino in v zbornici so se izvršili razni pozdravni govori. V navdušenih govorih so pozdravljali hrvatske kmete predsednik narodne skupščine dr. Ribar, podpredsednik Vujičić, ki je v vznešenih besedah omenjal bratstvo do hrvatskega naroda in dal izraza veselja, da je hrvatski kmet obiskal našo skupno hišo, izjavljajoč: »Naša država je skupna hiša, ki jo je treba varovati pred onimi, ki jo skušajo podrediti in porušiti.« Poslanec Kupačić je z velikim entuzijazmom pozdravljaj hrvatske brate, kakor tudi poslanci Mermolia, Radosavljević in Divljan. Od strani hrvatskih kmetov se je za pozdrave hvalil kmet Koprivanec iz sela Ivaničevca, zagotavljal, da še le sedaj hrvatski kmet ima priliko spoznati bratsko ljubav srbskega naroda in da bodo vsi kmetje doma oduševljeno privedovali, kako svečano in bratsko jih je Beograd sprejel, one kmete, katerim so vedno govorili o sovraštvu Srbov proti Hrvatom. Dalje sta na-

navdušeno govorila kmet Ivečić in kmetica Iva Brandašić. Hrvatski kmetje so tudi iskreno pozdravili pri sprejemu navzočega ministrskega predsednika g. Nikolo Pašića. Beograjska občina je na čast došlim hrvatskim kmetom in kmeticam v Topčiderju zvečer priredila velik banket, kjer so se izmenjale razne napitnice. Hrvatski kmetje so zelo navdušeno pozdravili govor slovenskega kmeta poslance Mermolie. Danes ob 8. jutraj so se hrvatski kmetje korporativno v spremstvu narodnih poslancev odpeljali v Topolo, oziroma v Olenac, kjer položijo na grob kralja Petra I. Velikega Osvoboditelja krasen venec z napisom: Z groba Jugoslovena Strossmayerja kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju — slavonski kmetje!«

IMPOZANTEN SHOD VOJNIH OŠKODOVANEC.

— Gorica, 3. aprila. (Izvirno.) Shod vojni oškodovancev, ki se je vršil dne 2. aprila v Gorici na Telovadnem trgu, je uspel nad vse pričakovanje impozantno. Od vseh strani dežele se je zbralo v Gorici že na vse zgodaj mnogo tisočev ljudi: Slovencev in Furlanov. Zlasti na je bilo Slovencev ogromno. Shod se je izvršil po pred določenem sporedu. Malo pred 11. dop. so prikorakale z vseh strani v mesto množice v četverostopih in se postavile na Telovadnem trgu. Točno ob 11. so stopili na tribuno govorniki. Za Slovence so govorili: dež. uradnik Gorkič, dr. Biteznič, dr. Besednjak in nekateri drugi. Po shodu se je vršil obhod po mestu. Poseben odbor je izročil generalne-

mu civilnemu komisarju na shodu sprejete resolucije, da jih odpotuje vladi.

BIVANJE ROMUNSKKE KRALJICE V BEOGRADU.

— Beograd, 5. aprila. (Izv.) Romunska kraljica je včeraj, kakor smo že javili, v spremstvu princa Pavla, generala Hadžića in svoje suite obiskala patrijarhat v Sremskih Karlovcih. Kraljici se je poklonilo v Karlovcih med drugimi tudi odposlanstvo carigradskega patrijarha, ki je prineslo našemu patrijarhu »tomos«. Romunska kraljica Marija je tudi obiskala fruskojski samostan. Na patrijarhatu v Karlovcih je bil kraljica na čast prirejen obred, zvečer ob 8. se je kraljica vrnila s parnikom v Beograd. Tu je sprejela več brzojavnih poročil iz Aten in Bukarešte, da je njena hčerka, snopoga grškega kralja prestolonaslednica, Jelena nevarno obolela. Kraljica danes v spremstvu generala Hadžića odpotuje v Atene.

— Beograd, 5. aprila. (Izv.) Po vestih iz Aten je hčerka romunske kraljice Jelena nevarno obolela. Pojavili so se simptomi tifusne vročine.

FAŠISTI ZLOABLAJAO JUGOSLOVENSKO UNIFORMO.

— Zagreb, 5. aprila. (Izv.) Po poročilu z Reke je sedaj uradno ugotovljeno, da fašisti uporabljajo za svoje ekspedicije v okolico in na mejo jugoslovensko vojaško uniformo. Popolnoma oboroženi prihajajo fašisti v jugoslovenski vojaški uniformi na mejo. Govore hrvatski. Kakor se je zaznalo, tvorijo glavno jedro teh »hrvatskih« fašistov Črnogorci, ki jih je Italija najela in odposlala na Reko. Fašisti imajo na Reki pravo oblačilnico za jugoslovenske uniforme.

— Bakar, 5. aprila. (Izv.) Fašisti so v velikem številu popolnoma oboroženi pridrevili v občino Drenovo. Tu so poiskali hišo kmeta Kučiča. Vprašali so po gospodarju, a ta je pravočasno odšel v Jugoslavijo, da si je rešil življenje. Orožili so Kučičevi ženi in dekli. Hišo so popolnoma oropali in potem vrgli pred hišo bombo.

GRŠKA DELEGACIJA.

— Atene, 5. aprila. (Izv.) Kot delegati za genovsko konferenco odpotujejo 6. aprila ministrski predsednik Cunaris, minister poljedelstva Rufas in poslanec Malas. Grška delegacija bo skušala pred otvoritvijo konference stopiti v stike z zastopniki velike in male antante.

M. Z.

Naša drama.

»Anatol«.

To je nepriljena vrsta pikantnih dramoletov, v katerih je Artur Schnitzler podal psihologijo erotike, lastno mlademu Don Juanu. Ta Anatol se ima za grozno izkušeneja in blaziranega. V resnici je pa le prav sentimentalni in naiven mladnik, ki si zna zbog svojega dobrega gmotnega položaja in ker ima po 24 ur časa na dan, poiskati marsikake zabavice z ženskami. Ker je pa obremenjen s civilizacijo in kulturo, sfilozofira potem o svojih doživljajih. Resnično izkušen je njegov prijatelj Maks, kateri Anatolove tirade tudi sprti krepko ironizira. — Pred mnogimi leti sem »Anatola« čital in nam studeantom je seveda ta stvar gorostasno impornala. V resnici ima takole duševno krmo včasih rad vsak človek, če ni pietist. Toda ne na reprezentativnem narodnem odru, ampak v podjetjih, ki so namenjena rafiniranejši zabavi kultiviranecev. Take stvari se upravičeno dajejo po boljših kabareth; nekaj je bil na Dunaju v »Benetkah« intimen oder z imenom »Parizianac« in tam so dajali podobne stvari francoskih, nemških, madžarskih avtorjev z gracio in velikim okusom. Tam bi bil »Anatol« čisto na mestu. Na našem gledališču bi ga smeli pogrešati.

Ker obstojajo ti prizorčki v glavnem iz pogovorov med Anatolom in Maksom, zahtevajo veliko izcezeliranje konverzacijskega tona. Schnitzler je ves uspeh položil v neprostoizvolni humor Anatolov in v Maksove zafrkacije. Postikrat leži komika zgolj v načinu, s kakim glasom se navidezno nedolžen stavek pove.

Za to je treba najintimnejšega obvladovanja jezika in njegovih njena, danes še nima. To je stvarna ugotovitev, pri kateri ni Putjata ničesar drugega očitati, nego da se je podal v nevernosti take vloge. Nikakor počem zmanjševati hvaležnosti do g. Putjata, ki se je v kratkem času naravnost čudovito priučil slovensčine. Noben drug Rus ni našel poguma za to in kar je Putjata že ustvaril na našem odru, ostane zapisano v častni knjigi našega gledališča. Želimo si pač menda vsi, ohraniti si Putjata trajno in šopek vtilice, ki mu je zadnjič priletel iz neke lože na oder, je bil gotovo spremljan po splošni simpatiji. Z Anatolom je pa preveč zanzpal svojemu jeziku. Včasih je le s največjim naporom in v vidno koncentracijo volje izgovoril kako težjo mu besedo, in zato je dialog, ki mora iti vdarec na vdarec, dobil mestoma neokretno lice, kakor če slabo namazano kolo za trenotek zadrene, potem se pa zopet začne vrteti, zopet malce zadrene, se zopet vrte ... Izključeno je, da bi se kdo tujega jezika v tako kratkem času

bolje naučil, kakor se ga je Putjata. In še težja je stvar radi podobnosti med sorodnima si jezikoma, ki pa imata tudi različno izgovorjavo ne deloma zelo različno sledstvo besed. Ker je moral vedno prežati na svoj jezik, je trpela malo tudi siceršnja lahкота Putjatave igre, kar se je izražalo v neki nervozni gibčnosti in nasmrnosti kretanj, ki je vloga ne potrebuje. Sicer je pa Anatolova vloga precej nehalna, ker avtor se skriva za Maksom in potrebuje Anatola le, da dobiha Maks priliko, poslušalce spravljati v vesel smeh nad Anatolom.

Danes je bil izvrstni Maks. Prirojena mu je dobrodošla ležernost kretanj: iz živih temnih oči pa mu, kedar treba, zabliže hudomušnost in ironija, ki mu zamigljata tudi v kotih ust. Danes je imel enega svojih najboljših večerov.

Šest, ki je to prizore tudi na slovensčino prevedel, je igral manjšo, skoro nemo vlogo natakara. Toda ta vloga, v kateri se zrcali nesramnoscina ravednost natakara, ki streže intimni družbi v chambre particuliére, dviga komiko položaja. Šest je zadel ta tip skoro fotografčno; morda je v svoji vnemi celo malo preveč podčrtaval natakarsko urnost in navidezno diskretnost.

Medven je s talentom igral v enem prizoru tepčastega Anatolovega sluga,

Zenske nastopajo v teh igračkih skoraj vedno žela bolj proti koncu prizora in naj bodo živ dokaz, kako »krvavo zelen« je pravzaprav ta Anatol in kako ga zna Maks pravilneje soditi. Zenska prinese Anatolu samemu ad oculos dokaz, da je njegova teorija smiselna. Vsaka zada udarec njegovi opitji amozaljubljenosti (izvzemši morda v »Jutru pred porok«).

Vera Danilova, Saričeva in Medvedova, vsaka v drugem prizoru, so bile zares izborne, vsaka na svoj način in svoji vlogi primerno. Putjata je vloge dodal tem trem damam s najfinjšim režiserskim instinktom. Iznenadila me je »Ofelija« — Saričeva, in marsikoga. Po dosedanjih dokazih, kje leži njen talent, bi ne bil pričakoval, da bo predstavljala gledališčno igralko zelo svobodnih nazorov in nekoliko svetskega, nekoliko pa boheemskega vedenja s takim izbornim učinkom. Za moj čut je bila med vsemi soleralec sploh najboljša. V prilogi ji je prihajalo, da »Ilonac« ni nobena kanaliža, ampak prav toplosrčna sentimentalna, časi one vrste, ki se zaljubljuje vsaki par tednov s trdnim prepričanjem, da je zdaj prišel edino prvi.

Menda radi hitreje izmenjave dekoracij so deloma uporabili »Hamletove« črne zavese. To naj bi odpadlo; ni lepo in tudi stvari ne odgovarja. Tudi tiste španske stene iz »nedostojnega akta drame« »Ljubezec« so za salon kulturnega snoba, kakoršen je Anatol, prebr-

talne v svoji poslikanosti, ki spominja na hišice vojaških straž.

Ne smatram ravno za kulturni složen, da so to stvar dali, ker ima vsaj igralko mnogo čednih nalog; ni pa bilo potrebno in naj se po odigranju kaj podobnega raje ne ponovi več. Vsekakor pa spada k takim igram le doraslo občinstvo.

Sodobni angleški roman.

Za živa so prešli čez morake otine na galska tla zlasti Dickens, Galsworthy, Bennett, Conrad, Kipling in Wells. Večina britanskih pisateljev pa nima tolike sreče kakor njih predniki v XVIII. stoletju, ko so se njih dela kakor za stavo prevajala na francosko. Danes pa se skuša zamuda popraviti, posebno izdatno bodo zastopani veljaki kot Thomas Hardy, George Meredith, Edgar The Amazing Marlowe bi kasalo posloveniti, ker obdeluje menda neki koroški sujet, itd. Danes hoče biti roman slika ali pesem življenja, svojočasni angl. roman pa to ni bil. Klasični roman je s Defoejem in moralizirano biografijo, to je razprave, ki hoče kaj dokazati na doživljenem sledu. Največji angleški realisti so hoteli podati vselej kako moralo. Pravzaprav tega moralnega romana je še vedno romarjeva hoja po tej solni dolini, kjer se sni zgube, drugi se pa otmo.

Politične vesti.

Seja načelstva Demokratske stranke je v četrtek, dne 6. aprila popoldne ob 15. v strankinem tajništvu.

Jugoslovenski komunisti se silno posilijo nekaterim italijanskim listom. Komunistični list »Ordine Nuovo« v Turinu je napisal dolgo povest o jugoslovenskih komunistih in njihovem trpljenju. Z njim se zgražajo tudi nacionalistični listi in med temi tudi tržaški. Mi smo proti vsaki krivici in proti vsaki neopravičeni kazni. Državni interesi pa zahtevajo ostro obsodbo vseh protidržavnih ruvarjev. Kje je bil zasnovan atentat na kralja Aleksandra, je povsem dognano. Kako bi ti zgražajoči se italijanski nacionalisti vpili na vse grlo, ako bi italijanski komunisti vpriporili atentat na italijanskega kralja, in kako bi zahtevali najstrožjo obsodbo! Ako bi karabinjerji suvali in prepebeli aretirane in bi se s temi po zapori postopalo nečloveško, bi ti nacionalistični listi lepo molčali in njihovi ljudje bi rekli: prav je, le še bolj naj jih trpinčijo. Mi smo proti vsakemu trpinčenju in zato smo tudi proti onemu trpinčenju, katerega je izpostavljeno v Julijski krajini naše neorečno tamkajšnje jugoslovanske prebivalstvo, ki ne bo nikomur nič hudega in ne stori Italijanom nič zlega. Koliko je že to ljudstvo pretrpelo pred karabinjerji in po saporih. Kako neumisljeno delajo s njim, kako surovo ga prepebelijo in uničujejo! Z ognjem in mečem hočejo iztrgati jugoslovanskega ljudstva najprej v Istri in Trstu, potem pride Gorica in Notranjska na vrsto! Italijanski nacionalisti kriče na druge, hoteč tako prikriti svoja grozodejstva, svoje sličine, toda to se jim ne posreči. Grozodejstva in slični tudi govore in kriče in poskrbeti hočejo, da se bo njihov glas čul na vseh kompetentnih mestih. Končno se nasvetujemo Italijanom: kdor ima svoj prag umazan, naj si ga očisti, predno sadija na soseda.

Birokratična armada na Reki. Pred vojno je imela Reka dva različni upravitelji: državno in občinsko. Po vojni in slasti po rapalski pogodbi je tako dvojni uprava povsem nepotrebna, kajti vsa potrebna reška država in reška občina sta pravzaprav ena in ista oblast. Vendar pa obstojata in uradujeta obe upravi. Prebivalstva je okoli 50.000. Sedaj pa čujemo, koliko ima Reka uradništva: 65 občinskih uradnikov, 175 učiteljev, 800 občinskih namestnikov, 162 državnih uradnikov, 250 pošto-brzojavnih uradnikov, 82 profesorjev in slug na srednjih šolah, 83 sodnikov na sodnih, 122 pristaniških uradnikov, 525 uradnikov in delavcev na železnici, 800 delavcev in 24 uradnikov v tobačnici tovarni, 223 oseb v javni službi. Vsega skupaj okoli 3.000 oseb. Policijska sama šteje okoli 800 oseb. Uradništvo je izdalo koncem marca poseben oklep na stranke, šole, da pridejo do sporazuma, na kar bo morala javna administracija sproti nemoteno delovati. Ob sedanjem negotovem stanju pa je nadaljno uradovanje skoro nemogoče. Te uradnike plačuje v glavnem italijanska vlada, ki pa pravi, kakor že znan, da jih ne bo več plačevala, dokler se ne ustanovi na Reki koalicijska vlada.

»Osservatore Romano« k obisku belgijske kraljeve dvojice v Rimu. Vatikanški »Osservatore Romano« se obrača proti enim listom, ki so hoteli dati obisku belgijske kraljeve dvojice v Rimu tak značaj, kakršnega po mnenju vatikanskega glasila oblik ni imel. »Osservatore« se sklicuje na enotliko papeža Benedikta XV. s dne 23. maja 1920. in izjavlja: Rečnica je tale: Odstot od prednjega veta in sprejem katoliških vladarjev v Vatikanu je in se mora tudi smatrati kot znatna koncesija, katero je dala sveta stolica v povojni atmosferi narodnega sovražstva, hoteč sodelovati na kakršenkoli način pri pobratenju med narodi; pušča pa popolnoma nedotaknjeno takozvano rimsko vprašanje, dokler sveta stolica ne pridobi one pozicije, ki jej daje v resnici popolno svobodo in neodvisnost v izvrševanju njene univerzalne misije in istočasno raznim narodom in vladam jamči to svobodo in to neodvisnost.

Sin brani očeta. Na letnem zborovanju angleškega liberalnega združenja v Llanelli (Wales) je govoril major Lloyd George, sin ministrskega predsednika, da se povsod čuje, da je konferenca v Genovi zgolj trik

Angleški roman ni dogodivščinski ali pustolovski kot španski, v katerem se nauk čisto dvomljiv (prim. Gil Blas), niti dramatičen, opolzla ali sanjarska povest, kakor so se porajale po vzgledu srednjeveških francoskih živalskih praviljo. Sto novih novov ali Boccaccio. Od Chaucerja, ki je pisal svoje povesti po francoskih vzorih, pa do Kiplinga. Anglija skoro ne pozna novele, ki je prekratka, da bi mogla razviti celo življenje, zaokrožen naraven nauk. Ta angleška biografika ostrova avtobiografika razvlečenost se opaža pri Rousseauju in Marivauxu.

Dickens, Thackeray, Eliot in drugi mojstri XIX. veka so bili pri naravnosti korupciji, niso revolucionarji, verujejo v reformo: omrežila jih je krščanska temnozgodnost: Ako je človek slab, je pač zato, ker je človek. Večkrat pa posije na ta pesimizem voder humor... Dandanašnji na se je dobrodrušni nasmešek umaknil bridkemu roganju.

Med živčnimi korifeji se Kipling najbolj približuje starim nazorom, je da je verski nagon zamenjal s ostrim domoljubjem. Conrad je tujega pokolenja, zato v svojih eksotičnih romanih ne kritizira adoptirane domovine. Wells

njegovega očeta, da bi ostal še nadalje na svojem mestu. Major je zatrjeval, da njegov oče nima nikakega hlepenja po tem, da bi ostal še nadalje v vladi, toda v Genovo pojde, kar smatra po svojem dosedanjem delovanju za svojo dolžnost, da spoji narode na skupno obnovo po vojni tako hudo prizadetih dežel. Njegov cilj je, vzpostaviti mir v Evropi, in velika napaka bi bila, ako bi se hotelo Rusijo izključiti iz konference, kar se hoče doseči s izvestne strani. Politika njegovega očeta temelji na liberalni podlagi in Lloyd George je danes tako dober liberalce, kakor je bil v onem trenutku, ko je stopil v parlament.

Julijska krajina.

Velikanske sčeparje pri obnovitvenem uradu. V Gorici je došel poseben odpolanec parlamentarne komisije, ki je namenjen preiskati nerednosti in malverzacije pri obnovitvenem uradu. Republikanska »La Liberté« piše ob tej priliki, da je že bila nekoč tukaj navedena komisija, da pa je takrat našla »vse v redu«. Zato da jej ne zaupa prav nič. »Priznati moramo pošteno,« pravi, »da je potrošila centralna vlada mnogo milijonov za obnovo naše dežele. Toda večji del te svote so pokradli funkcionarji, katerim so bile poverjene.« Nato navaja konkretne slučaje: Generalni nadzornik skladišč v Julijski Benečiji je pokradel iz skladišča v Kapucinski ulici veliko množino tramov in jih odpeljal na svojo žago v Villo Vicentino. Tje si je dal tudi dovažati vsak teden po dva kamiona bencina, namenjenega za obnovitveni urad. Ko se je neko skladišče v Furlaniji opustilo, se je prepeljal lesi, dr. v Villo Vicentino. Avtomobili so delali mesece in mesece za generalnega nadzornika, stroške pa je plačalo skladišče v Gorici. Steherni dan je imela žena nadzornikova pred svojim stanovanjem avto, da se je vozila z njim na sprehode. Avto je postavilo in plačalo skladišče. Generalni nadzornik si je kupil v Gorici vilo, ki je bila po vojni porušena. Sezidal jo je na novo in jo popolnoma opremil z materialom iz skladišča obnovitvenega urada itd. Nadalje navaja list poverebe, ki jih je zakrivil nadzornik skladišč tehničnega oddelka in skladiščnik glavnega skladišča v Gorici. List pravi, da je to uspeh njegove lastne skrajno površne preiskave. Centralni vladi na zaluča v obraz bojazljivost, da nima poguma razkriti nerednosti in kaznovati odgovornih in krivih. Tako grejo milijoni namenjeni ljudstvu, ki je v vojni izgubilo vse. Med tem, ko delajo ti reveži neštete poti v mesto, jih razni uradi odpravljajo vedno z nova z izmišljenimi pretvezami. In če je vojska kje še kakemu zidu prizanesla, se je v tem dolgem času še ta porušil.

Dantelevi rokopiši nakleni v Devinu? Iz Devina so poslali gooriškemu muzeju zaob rokopišov, katere so našli ob priliki čiščenja razvalin v devinskem gradu. Nekateri strokovnjaki, ki so preledali te snipe trde, da so med njimi tudi Dantelevi rokopiši. Devinska občina je raditoga izjavila, da si pridrži glede teh rokopišov lastninsko pravico.

O občinskih dolgovih se je obširno razpravljalo na občnem zboru gorjske županske zveze. Po vojni prizadete občine so zahredle v ogromne dolge. Dobro bi jim služil kredit po ceni, kakor ga nudi država. Furlanske obč. so dobile mnogo več kredita, kakor na slovenske. Vlada je izdala za Benečijo odlok, po katerem prevzema ves dolg, ki so ga naredile občine tekom dveh zadnjih vojni let. Tako so si morale občine na Beneškem znatno pomagati. Ta odlok naj bi se raztegnil tudi na Primorsko, da bi se moglo tudi slovenske občine oddahniti.

Galsworthy, Bennett (Shaw v gledišču) pa obojejo moralni, družabni in verski sestav v Angliji. Sledili so idejam Samuela Butlerja, ki je protikrščanski in protidržavinski. Prvi je povdarjal, da nas vodi geslo »boj za obstoj ali pravica močnejšega« v takem črnodelstvu, kakor puritanizem. Razumništvo je na Angleškem večinoma za evolucijonizem, ostali narod pa za krščanstvo. Ljudski darwinizem (optimizem) in pesimistična religija, to je vsa angleška filozofija koncem XIX. veka.

Vse to konservativnost rusko domazniti pisei, kasneje puho in pramo obliko anglikanstva, črne povsodi družinsko življenje, kjer se deca upira roditeljem. »Božinja Budlost vlada angleško družbo« (Wells). Spolna emancipacija zavzema toliko prostora, da ne najde izloca romana, ki bi ne bil samo za odrasle. Do teh idej je pripomogel mnogo ruski roman, ki so ga uvedli okoli 1900 v Anelijo. Kakor 20 let nazaj v Franciji, otko je tudi premladi realizem in omajal vse podedovane nazore... Počasi se bo angleški roman menda vrnil po ovinku v misticizem, t. j. po novi psihologiji podsvetnosti.

(Po J. & D. — A. D.)

Gospodarstvo.

g Državna borza dela. Dela izšče: dninarji, dninarice, vinč, družine, ključavničarji, kovači, mehaniki, mizarji, sedlarji, rudarji, peki, mlinarji, vzgojitelja, pisarn. moči, vajenci, vajence itd. V delo se sprejmejo: rudarji, drvarji, ključavničarji, tesarji, sidarji, mizarji, sodarji, pleskarji, trgov. sotrudniki, šteparice, kuharice, sluškinje, vajenci, vajenke itd.

g Posredovalnica Slovenskega trgovskega društva »Merkur«. Sprejme se: 4 knjigovodje, 4 kontoristi, 1 poslovodja, 2 potnika, 2 skladiščarja, 4 pomočniki mešane stroke, 4 pomočniki železninske stroke, 1 pomočnik manufakturne stroke, 1 pomočnik špecerijske stroke, 6 kontoristinj, 16 prodajalk, 10 učencev in 1 učenka. Službe išče: 5 knjigovodij, 6 kontoristov, 2 potnika, 6 skladiščnikov, 43 pomočnikov mešane stroke, 1 pomočnik manufakturne stroke, 4 pomočniki špecerijske stroke, 41 kontoristinj, 9 blagajničark, 35 prodajalk, 16 učencev in 15 učenk. Posredovalnica posluje za delodajalce in članne društva brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini. Gg. trgovce prosimo, da se pri nastavljanju trgovskega in drugega osebja vedno poslužujejo naše posredovalnice, ki bo skušala željam kar najnatančneje ustreči.

g Dobava o. k. Komanda Dravske divizijske oblasti v Ljubljani razpisuje na dan 14. aprila t. l. ob 10. uri dopoludne ustmeno ofertalno licitacijo za dobavo 3323 okovanih in 674 neokovanih deek za kompletiranje vojskih postelj. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, pogoji pa pri Divizijski intendaturi pri komandi mesta v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Pokrajinska zadruga tovarskih mojstrov v Ljubljani. Linhartova ulica 25 naznanja, da se bodo vršile vajeniške preizkušnje od začetka aprila do koncem maja 1922. Vabimo vse gg. članomajstra, da v mesecu aprilu prijavijo one vajence k skušnji, ki bodo do koncem maja končali svojo vajeniško dobo. Prijave je nasloviti na zadrugo ter obenem predložiti vajenčovo učna pogodbo. Fran Ravnikar, t. l. načelnik.

g Stotičko ameriških rudarjev v Štraški. Stotičko rudarjev z Zednjenih državah in v Kanadi je stopilo 1. t. m. v štraški. Konflikt je nastal radi vprašanja mezde. Rudarji nočejo sprejeti novega predloga lastnikov, po katerem se mezde znižujejo. Ne katere delavske kategorije so zahtevale celo še zvišanje za 10%. Zadnjih 6 mesecev so se delavske mezde v Ameriki precej znižale v nekaterih strokah celo za 50%. Takoj z izbruhom štraška se je naglašala solidarnost vseh delavskih vrst in pričakovalo se je takoj splošno delavsko gibanje proti zniževanju mezde. Vlada se boji zlasti železniskega in pristaniškega štraška, češ da bi se tako življenje dežele popolnoma dezorganiziralo. Zato išče sredstev, da bi preprečila na vsak način štrajk na železnicih in v pristaniščih.

g Kaj bo zahtevala Italija v Genovi? V gospodarskih krogih v Rimu se ugiblje, kaj vse utegne italijanska vlada zahtevati na konferenci v Genovi. Raznašajo se vesti, da bo italijanska vlada v gospodarskem oziru predvsem naglašala potrebo, da se odpravi v najkrajšem času pri vseh narodih vsaka kakršnakoli oblika kontrole in da se preklicajo razni predpisi in prepovedi glede izvoza in uvoza, zlasti na glede prometa s surovinami. O tej poslednji zahtevi se je govorilo že opetovano na raznih mednarodnih gospodarskih konferencah. Italija upa, da se postavi s temi predlogi na čelo gibanja, ki mora doseči najširšo svobodo za mednarodni promet. Upa, da se pridruži temu gibanju tudi delavske organizacije po raznih deželah, ker povsodi se občuti potreba po svobodnem prevozu surovin.

g Živinski potni listi. G. minister za finance je dovolil, da se smejo živinski potni listi (stočni pasovi) stare emisije uporabljati, dokler se popolnoma ne porabi, pod pogojem, da se na njih dodelajo koliki do iznosa takse iz tarifne postavke 110 takene tarife. Naplejene kolke pa je uničiti na predpisani način z uradnim pečatom.

g Nov delovni eksperiment tovarnarja Forda. Iz New Yorka poročajo, da je zaposlenih v Fordovih tovarnah sedaj 50.000 delavcev. Ford izvrši nov eksperiment, od katerega pričakuje ogromno pomnoženje produktivnosti. Delovni teden hoče skrajšati na 40 ur, vsled česar bi potreboval 30.000 novih delavcev in število strojev bo treba znatno zvišati. Minimalna plača znaša 6 dolarjev na dan. Novi delavci začno delati z dnio 5 dolarjev.

g Dobava maziva, desk in žeblov za zaboje ter papirja. Uprava državnih monopolov v Beogradu razpisuje na dan 2. maja t. l. ob 11. dopoludne v pisarni upravnika drž. monopolov v Beogradu ofertalno licitacijo za dobavo maziva (mazilnega olja in masti), na dan 3. maja t. l. ob 11. dopoludne ravnotam ofertalno licitacijo glede dobave desk in žeblov za zaboje ter na dan 8. maja t. l. ob 11. dopoludne ravnotam ofertalno licitacijo glede dobave 5000 kg belega papirja. Predmetni oglas so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Lloyd George o konferenci v Genovi.

Gospodarska katastrofa od Atlantiskega Oceana do Urala. — Menični tečaj. — Solidarnost Anglije s Francijo. — Rusija.

London, 4. aprila. (Izv.) Lloyd George je imel na včerajšnji seji poslanske zbornice vevlažen političen govor o ciljih in programu genovske konference. Med drugim je v svojem političnem eksponu naglašal, da se brezdomno povzročile v versalski mirovni pogodbi določene izpremembe mej gospodarske težkoče. Reparacije niso povzročile toliko gospodarske desorganizacije, težki položaj je treba pripisovati dejstvu, da sta Francija in Belgija gospodarsko porušeni. Če bi bila versalska mirovna pogodba izpremenjena, bi prešla bremena z Nemčije na Francijo in na Belgijo. Če bi zavezniki zahtevali plačila, ki jih ne more prenesti vsled vojne izčrpana država, tedaj bi pospešili krizo, ki bi ne bila omejena samo na Nemčijo. Pomisliti je treba, da skrajne plačilne možnosti Nemčije ni preselili po sedani zmožnosti, ko trpi kakor ostale dežele na posledicah vojne. Ta vprašanja so take narave, da jih ne moremo v Genovi popolnoma izčrpnno obravnavati. Francija se ne more odreči mirovni pogodbi v Versaillesu že iz ozirov na pravico volne odškodnine. Ta vprašanja se ne morejo podvreči razsodbi konference, na kateri bodo zastopane Nemčija, Avstrija, Madžarska, Rusija in nevtralne države. Če hočemo na konferenci napraviti korake za rešitev velikih gospodarskih težkoč, mora predvsem taka konferenca dokazati svojo upravičenost. Ne morem razumeti, zakaj je delavska stranka proti konferenci. Svet je tako razdelan, nlezovi živl organ so tako daleč razsekani, da more ozdravljene le počasi napredovati in da morajo zdravilniki imeti zelo številna posvetovanja v Genovi bodo zbrani zastopniki tridesetih narodov. Konferenca se mora vršiti, ker je Evropa po vojni popolnoma razdelana od Atlantiskega oceana do Urala. Nekatere dežele trpe vsled vojnih posledic več, druge manj, toda vse so prizadete.

Trgovina Evrope je velikega pomena za Anglijo. Dejstvo, da je mednarodna tr-

govina uničena, zelo občuti Velika Britanija. Prva naloga genovske konference pa je predvsem vzpostavitev meničnih tečajev. Bistveno pa je, da nastopi med narodi pravi blagoslov miru.

Glede miru z Rusijo je Lloyd George izjavil, da Evropa potrebuje vse one sirovine, ki jih lahko Rusija poda. Rusija ima mnogo prirodnih dobrin. Ne moremo pa dati kapitala, dokler ni zagotovljen notranji in zunanji mir. Nemčija pa ne more plačati popolne odškodnine, dokler ni Rusija gospodarsko obnovljena. Država, ki ne pripozna svojih obveznosti, ker je menjala sistem vladanja, je država, s katero se je težko pogajati. Rusija se mora zavezati, da ne povzame nikakih agresivnih činov proti svojim sosedom. Dalje je Lloyd George naglašal, da se v Rusiji sedaj izvršile temeljne izpremembe. Lakota je Rusom odprla oči. Rusija potrebuje stroje in konfekcijsko blago.

S posebnim in pomembnim naglasom je Lloyd George zaključil svoj govor:

Sem mnenja, da mi predlagamo skupno postopanje, zelo važno postopanje. Najbolje storimo, če delujemo v zavezništvu s Francijo, s katero smo prebili štiri, oziroma pet grozljivih vojni let. Storili smo vse, da korakoma skupno s Francijo. Glede stikov z Rusijo, gojimo vsi trezne pomisleke proti ljudem, ki so kršili vsa čustva. Mi hočemo biti pravočasno previdni. Mi predlagamo sredstva, ki jih rabi Evropa in jih zahteva vse svet.

Zbornica je izrekla Lloyd Georgeu zaupnico.

London, 4. aprila. (Izv.) Po končanem govoru Lloyd Georgeja je zbornica odklonila od delavske stranke predlagano nezaupnico s 379 glasovi proti 84. Izrekla je Georgeju na to zaupnico s 372 : 94 glasovom. Proti so glasovali neodvisni liberalci, delavska stranka in nekateri unionisti.

Kultura.

REPERTOIR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama.

Sreda, 5. aprila: »Anatoli«. Red C. Četrtek, 6. aprila: »Marlia Stuart«. Izven. Petek, 7. aprila: »Marlia Stuart«. Red D. Sobota, 8. aprila: »Namišljeni bolnik«. Izv. Nedelja, 9. aprila: »Anatoli«. Izven. Ponedeljek, 10. aprila: »Namišljeni bolnik«. Red B.

Opera.

Sreda, 5. aprila: »Luiza«. Red B. Četrtek, 6. aprila: »Cavalleria rusticana«. »Plesna legendica«. Red E. Petek, 7. aprila: »Madame Butterfly«. C. Sobota, 8. aprila: »Balala«. Red E. Nedelja, 9. aprila: »Gostovanje ga. Vesel. Pola iz Zagreba. »Hoffmannove pripovedke«. Izven. Ponedeljek, 10. aprila: Zaprtlo.

Dve premijeri v dramskem gledališču. V četrtek dne 6. t. m. se uprizori v dramskem gledališču Schillerjeva tragedija v petih delanji »Marlia Stuart«. Naslovno ulogo igra ga. Šaričeva, kraljica Elizabeta ga. Danilova. V soboto dne 8. t. m. se vrši premijera Molierove komedije »Namišljeni bolnik« v režiji g. Daneša. Uprizoritev je zamišljena v stilu Molierovega časa. Vsi igralci, ki nastopajo v komediji, sede v ozadju odra, vidni občinstvu, »maitre se scene« pa v ospredju v posebni loži, od koder dirigira V. v naslovni ulogi nastopi g. Daneš, v ulogi Toinette pa ga. Juvanova.

Šenjakovski gledališki oder v Ljubljani. Florjanska ul. 27. I. v petek, 7. aprila veseloigra »Težke ribe«. V soboto, 8. aprila »Spanska muha«. V torek 11. aprila Rovetova drama »Nepošten!«. Začetek vselej ob 8. zvečer. Predprodaja vstopnic v šenjakovski knjižnici od 5.—7. zvečer, od 7.—8. na dan predstave pri blagajni.

Dr. K. Štrekeli: Historična slovnica slovenskega jezika. »Zgodovinsko društvo« v Mariboru je izdalo prvi snopič že dolgo pričakovane Štrekelijske historične slovnice. Po raznih ovirah, katere pojasnile družstveni odbor v predgovoru, je izšlo to delo šele deset let po dr. Štrekelijski smrti. Delo priznane strokovnjaka bi bilo brez dvoma ostalo v rokopisu, da se ni zavzelo zanj mariborsko »Zgodovinsko društvo«. Vendar v teh dragih časih delo ne more iziti naenkrat v celoti, temveč se je moralo razdeliti na snopiče, ki bodo hitro sledili drug za drugim. Če bo dovolj odziva in podpore v javnosti. Prvi snopič obsega štiri tiskane pole in podala literarno - historični pregled slovenskih slovnicearjev, poglavil o slovenski grafiki in o pravopisu, obravnava glasove po njihovi izreki ter pričenja razlasiievati razmerje med glasovi sedanega jezika in glasovi staroslovensčine ter drugih jezikov. Prepričani smo, da nadej delo v naši javnosti dovoli priatelj in ga bo »Zgodovinsko društvo« moglo v kratkem dovršiti. Prvi snopič — okusne zunanje oblike, tiskan na Prevaljah v Mohorjevi tiskarni. — stane 10 dinarjev in se naroča pri »Zgodovinskem društvu« v Mariboru: dobivalo pa se bo tudi po vseh večjih knjigarnah.

Glasbeni vestnik.

Dr. Cerinov simfonični koncert (nadalj.) Bajeslovna snov Slovanov je imela vsikdar izredno privlačno stlo do ruskih glasbenikov. Zlasti kažejo skoro vsa glasbena dela Rimskoga-Korsakova, da so izrasla iz narodne prb-povedke in mitologije ter se z njo opajala. Snegirovka, Pripravek o gradu Kitežu. Zlati petelin, Mlada itd. so vzor ruske kristalizirane romantika. Rimski-Korsakov vidi v »Triglavu« mitološko goro in morda ni niti znal, da se ista nahaja pri nas. Mlajši ruski skladatelj Kretn je istotako napelal simfonično sliko »Triglava«, ki sem jo imel priliko slišati v Petrogradu. Seveda ni ne ta ne oni niti iz daleka mlajši opevati našega slovenskega velikan. Po pravici lahko imenujemo R. Korsaka največjega slovenskega skladatelja. Žal je, da je dolgo časa ostal neodkrit in šele Francozi in pozneje Nemci so pričeli polagoma njegova dela uvrščati med svoje koncertne programe. Napisal je tudi knjigo o instrumentaciji z nebrojem primerov iz lastnih del, ki je v Rusiji obligatna na vseh glasbenih šolah ter po svojem originalnem učenju nadkrljuje elična dela Berliozja in drugih. Slovanom lastna iznajdljivost in barvitost instrumentacije se ne kaže nikjer tako očito, kakor so v delih R. Korsakova. V dokaz je služila »Noč na Triglavu«. Skladba pa bi bila še veliko bolj učinkovita, ako bi služila kot ilustracija odru, na katerem se vrše opisana dejanja. Brez bajne scenerije si ne moremo misliti »Noči na Triglavu«. Wagner v »Caru velikega petka« R. Korsakova ne more doseči po širokosti glasbenih mialti niti ne po prelosti instrumentacije. Ni me mogel ogreti, pa tudi navzočega ljudstva na. Tema kot »Noči na Triglavu« manjka, kakor sem že omenil, ozadje. »Opoldnevnice« sem poslušal z istim nedolnim zanimanjem, kot prvič. »Zadnjeke« pa sem, žal, velik del zamudil, kajti dr. Cerin je začel koncert točno ob 20., kar naj bo zamudnikom zaslužena kazen. Orkester je bil za to priliko pomnožen s člani kr. opere. Vse grupe so bile izvrstno zastopane in sem se moral čuditi mladeničskemu ognju in žili prožnosti dirigenta. Dr. Cerin svoj orkester vidno dvira in pričakovati je, da postane v kratkem času prvi in najboljši stalni instrumentalni organ naše jugoslovanske glasbene reproduktivne umetnosti.

Od danes naprej se predlaga vstopnice za klavirski koncert, katerega priredi v ponedeljek, dne 10. t. m. koncertna pianistka gajpa Dana Golla-Kobler. Cene običajne. Prodaja vstopnic v pisarni Glasbene Matice.

Dneone vesti.

V Ljubljani, 5. aprila 1922.

— **Kralj lahko oboli.** Iz Beograda javljajo, da se je Nj. Vel. kralj Aleksander o priliki zadnjih izletov lahko prehladil in da po nasvetu zdravnikov z ozirom na sedanje hladno vreme ne sme zapustiti sobe.

— **Kraljev tajnik v Ljubljani.** V Ljubljano je prispel tajnik Nj. Vel. čanstva kralja Aleksandra g. Petrovič.

— **Silajna manifestacija za Českoslovaško-jugoslovensko Ligo v Mariboru.** V veliki dvorani »Narodnega doma« v Mariboru je bila snoči impozantna in velika manifestacija za ustanovitev Českoslovaško-jugoslovenske Lige. Uspeh te manifestacije je nepričakovano velik, kajti Maribor je kot obmejno mesto odločno in lepo manifestiral za prijateljstvo s českoslov. narodom. Manifestacijskega ustanovnega zborovanja se je osebno udeležil generalni konzul Českoslovaške republike v Ljubljani g. dr. Otakar Beneš. Predsednik Lige dr. Trillerja je zastopal podpredsednik g. dr. I. Hacin iz Ljubljane. Zborovanje je otvoril profesor dr. Reisman. V imenu Českoslovaškega naroda je zborovanje z iskrenimi in navdušenimi besedami pozdravil generalni konzul g. dr. Beneš. Njegov govor so zborovalci z velikim entuzijazmom sprejeli. Obširno je govor tolmačil podpredsednik Lige g. dr. Hacin izrazujoč posebno veselje, da je Maribor na najsvečanejši način pokazal simpatije do českoslovaškega naroda s tem, da se je tako polnoštevilno odzval vabilu za ustanovitev Lige podružnice v Mariboru. Sledilo je predavanje prof. g. dr. Pivka o Českoslovaški. Predavanje so nazorno predložile skriptne slike. Pevsko društvo »Drava« je zaključilo veličastno manifestacijo s petjem narodne himne in veličastne pesmi »Byvali Čechové«. Po zborovanju je sledilo vpisovanje članov. Zelo številno so bili navzoči mariborski Čehi.

— **Obzora o Šušteršičevi brošuri.** Včerajšnji »Obzora« priložuje pod naslovom »Šušteršič stupa v politično arenu« iz Beograda vest, ki se v bistvu krije z našimi včerajšnjimi informacijami. »Obzora« javlja: »Dr. Šušteršič pripravila kot uvod v svojo novo politično agitacijsko brošuro, ki se že nahaja v tisku in v kateri najodločneje napada dr. Korošca in pok. dr. Janeza Kreka. Cilj te brošure je, da podpre, kompromitirajoč dr. Korošca, ki je danes na čelu Jugoslovenske ljudske Stranke, Šušteršičev pokret, čigar ljudje intenzivno delujejo, ako tudi ne odkrito. Pokret je naperjen istočasno proti ljubljanskemu škofu Jegliču. Z ozirom na to Šušteršičevo akcijo vlada velika vznemirljivost v vodstvu SLS. Z novim pojavom dr. Šušteršiča v političnem življenju pričakujemo gotovi krogi interesanten pokret v Jugoslovenski ljudski Stranki. Klerikalna stranka bo morala izbirati med razkolom na skupino dr. Korošca in strujo dr. Šušteršiča, ali da kot celota odstrani dr. Korošca s strankinega vodstva, kar pa se zdi mnogo manj verjetno.«

— **Tudi Srbi se morajo prilagoditi.** Cleveland »Beogradski Dnevnik« je začel spuščati na Slovence puščico za puščico. Nedavno je objavil dopis iz Celja z naslovom »Celjska kronika«, zdaj dopis iz Ljubljane z enakim naslovom. Oba dopisa sta zlobna; v prvem hujša srbske činovnike, v drugem srbske častnike. Toda oha sta izšla iz istega peresa in temeljita na isti nepoučenosti. Vedno naglašamo: Spoznavajmo se, da se moremo razumeti! Ali naši bratje Srbi v Ljubljani, žal, tega ne store. Štiri leta že živimo skupno, a Srbi še ne poznajo naših šeg in navad. Zdal nam očita, da Srbov ne vabimo k sebi na dom. Že včeraj smo povedali, da vabilenje v hiši po slovenskih mestih vobče ni običajno, ker se razvija vse naše družabno življenje po kavarnah, restavracijah, na koncertih in v gledališču. Pri nas se sestanejo prijatelji in dobri znanci dosledno izven pravitnega stanovanja in javnem lokalu. Vabilo na obed ali večerjo le pri nas redka izjema, ki se dogaja le med intimnimi prijatelji in sorodniki. Srbi pa žive po ruskem načinu, ki osredotoča vso družabnost na zaključnih rodbinskih družbi. Tudi Čehi žive tako kakor Slovenci. Lani so bile Srbinje na razstavi srbskih vezov v Prazi. Ko so prišli v Ljubljano, so rekli: »Sila ljubaznosti so Čehi, a nekaj le čudno: nikoli nas ni povabil na dom!« Razložilo se jim je tako, kakor smo razložili že včeraj naše življenje v notranjosti ali nepoučenosti. Ko na to prišla Srbinje potem na povabilo ženskega društva v Ljubljano o priliki ljubljanskega sejm,

so bile kolikor mogoče sestrski sprejete po tukajšnjih Slovenkah. A glejte, tudi te Srbinje so kasneje tožile: »Prav lepo je bilo, a — nihče nas ni povabil na dom!« — Kasneje so bile Srbinje, Hrvatice in Slovenke skupaj v Splitu. Splitanke so jim priredile prirčen sprejem ter so storile v svojem gostoljubju vse, kar je pri takih prilikah običajno. Vse je bilo zadovoljno, le Srbinje ne, ker — ni so bile povabljene na domove. No, in zdaj je prišel še Cleveland »Beogradski Dnevnik« in očita Slovencem isto. Zato ponavljamo: Spoznavajmo se, da se moremo razumeti! Tudi Srbi se morajo prilagoditi našim šegam in navadam med Slovenci, kakor se morajo prilagoditi Slovenci srbskim šegam in običajem. Srbski častniki in njih obitelji so slovenski inteligenci povsod nad vse simpatični. Toda treba je, da prilagodijo med nas, na naše javne zabave, na naše koncerte in v gledališče! Včasih je zavzemalo častništvo dosledno prve tri vrste sedežev; danes so častniki redki med nami. In to obžalujemo, zakaj če tiči eden vedno doma, a drugi vedno izven doma, se seveda ne srečata nikoli pri priliki, ki sklepa znanja in prijateljstva.

— **Da slabe plače in doklade vežejo srbske častnike na kase in stanovanja?** Kaj naj poročajo potem naši uradniki, ki imajo še slabše plače in še nižje doklade? In vendar je naše uradništvo še vedno stebler naših društev, naših časopisov in naših javnih priredb!

— **Pokrajinski namestnik v Črnomlju.** Pokrajinski namestnik gospod Ivan Hribar je včeraj na svojem vizitacijskem potovanju posetil Črnomelj. Na kolodvoru se mu je javil okrajni glavar. Nato je g. namestnika pozdravil tudi črnomeljski župan. Na trgu pred glavarstvom ga je pričakovalo občinsko zastopstvo, uradništvo. Sokoli in Orli, šolska deca in godba požarne brambe. Zaradi dežja je odpadel na trgu vsak svečan sprejem. Strel iz topičev so oznanjali prihod gospoda pokrajinskega namestnika. Od trideset na 11. uro dopoldne naprej je gospod namestnik sprejel na glavarstvu občinske deputacije in pokrajinske. Vse mesto je bilo v zastavah. — Po sprejemu je gospod namestnik priredil obed v hotelu Lackner. Pri obedu je najprej napil Nj. Vel. kralju in njegovi zaročenki, romunski princem Marji. Nato so g. pokrajinskega namestnika Hribarja pozdravili župan Plajman iz Metlike v imenu belokranjskega meščanstva, župan Mazzele iz Gradca na Dolenjskem v imenu županov in belokranjskega ljudstva, starosta Sokola Vrankovič v imenu Sokola, dekan Pavlovčič iz Suhorja v imenu duhovščine in nato še župan Petrič iz Radovice v imenu kmetijskega prebivalstva. Na predlog župana Mazzele je bila odposlana udanost na brzojavka Nj. Vel. kralju Aleksandru in njegovi nevesti. — Ob 16.21 se je kospod namestnik Hribar odpeljal iz Črnomlja.

— **Oddaja trafike.** Z ozirom na dopis pod začetnimi besedami. Koga pretežira finančna oblast v Mariboru? V 26. številki od 1. 2. Vsega cenjenega lista zahtevam akcije, da se na § 19 tiskovnega zakona, da sprejmete v prihodnje ali naslednje številko na istem mestu slediš popravek. Ni res, da sem jaz vojni dobikar, marveč služil sem razun 2 mesecev ves čas med svetovno vojno. Ni res, da sem si nabral med vojno precej denarja, marveč res je, da sem imel v svoji trgovini veliko škodo. Ni res, da sem lastnik dobrodočne parne žage, marveč navadno mlinske žage z majhno lokomobiljo, ki mi služi za slučaj suše. Ni res, da sem lastnik dobikaranskega mlina, marveč imam samo navadni kmečki mlin. Ni res, da stanuje prosilec za trafiko vojni invalid le 500 metrov od vasi, marveč 1400 metrov izven vasi. Ni res, da je bila drugemu prošniku prošnja odbita s izgovorom, da se mora podeliti marveč res je, da sem jo dobil od delegacije ministrstva finance v Ljubljani. bolj potrebnemu prošniku, to je vojnomu dobikarju. Ni res, da je meni podelil finančni ravatelj v Mariboru trafiko. Ni res, da vlada zaradi tega krivičnega postopanja upravičeno ogorčenje po vsi občini. Št. Jur ob Taboru, dne 25. februarja 1922. Maks Cukala. K temu popravku pripominjamo, da naš dopisnik vzdržuje vse svoje trditve in da je nam doposlal tudi dokazilni material za svoje trditve, ki ga pa ne bomo objavili, ker se pač ne izplača, da bi še nadalje trtili čas in prostor radi brezpomembne trafike.

— **Nov orožniški zakon.** »Službene Novine« z dne 1. aprila objavljajo nov zakon o orožniških in zakon o pokojniškem fondu za orožnike. S tema zakonoma je orožniška služba postavljena na moderen in soliden temelj, ugled orožnikov je zagotovljen, njih in njihovih rodbin bodočnost je z dobrimi pokojninami boljše zagotovljena kakor pri uradnikih. Po tem zakonu je kraljeva razdeljena na šest žandarmerijskih brigad. I. orožniško brigado tvori bivša kraljeva v. v. brigada v sedežem št. 1. v Beogradu, II. brigado tvori Bosna, Hercegovina in Črna gora s sedežem v Sarajevu, III. brigado v Makedoniji in Stara Srbija s sedežem v Skoplju, IV. brigado tvori Hrvatska in Slavonija s sedežem v Zagrebu, V. brigado tvori Slovenija s sedežem v Ljubljani in VI. Dalmacija s sedežem v Splitu.

— **Volitev v občinski agrarni odbor.** Volilni imenik za občinski agrarni odbor za Orno vas (Barje) je sestavljen in leži pri mestnem gospodarskem uradu 8 dni, t. j. od 5. do 13. aprila t. l. ob uradnih urah vsakemu na vpogled. Volilni imenik ostane isti, kakor lansko leto, če bi se v omenjenem času nobeden interesent ne prijavil in zahteval vpis ali pa, da se nepravilno volilno iz imenika. Interesentje naj zadošče dolžnostim, ki jih nalaga § 5 ministrske navedbe z dne 1. februarja, št. 1459. Obenem se pozivajo interesenti, da se volitve v občinski agrarni odbor, ki se vrše dne 30. aprila 1922 ob 3. uri popoldne v šoli na Barju, v polnem številu udeležijo.

— **Umetnogodovinskega društva v Ljubljani obliži sbor se bo vršil v četrtek, 6. aprila ob 6. uri zvečer po običajnem sporedu v vladni palači, oddelku za prosveto in vero, II. nadstropje na desno št. 22.**

— **Sprememba voznega reda na državni železnici.** Počeniš s 5. aprilom 1922 vozijo sledeči vlaki dnevno redno: Na progi Jesenice — Podbrdo direktni brzovlak München — Trst št. 4202, ki odpelje z Jesenice ob 20. uri 11. min. Na progi Ljubljana gl. kol. — Jesenice vlak 916 z odhodom iz Ljubljane gl. kol. ob 12. uri, vlak 924 z odhodom iz Ljubljane gl. kol. ob 15. uri 7 min. in vlak 919 z odhodom z Jesenice ob 21. uri 1 min. ter dospe v Ljubljano gl. kolodvor ob 22. uri 53 min. Na progi Kranj — Tržišče vlak št. 4134a z odhodom iz Kranja ob 13. uri 10 min. Počeniš s 6. aprilom vozi na progi Podbrdo — Jesenice dnevno redno direktni brzovlak Trst — München št. 4201 s prihodom na Jesenice ob 9. uri 55 min. Počeniš s 5. aprilom pa izostanejo dnevno redno: na progi Ljubljana gl. kol. — Jesenice vlak št. 914; na progi Kranj — Tržišče vlak št. 4136.

— **Iz Borovnice nam pišejo:** V nedeljo se je poslovil od nas bivši carinski upravnik v Borovnici in na Rakeku g. Josip Jaklič, ki se preseli v Maribor. Pri tej priliki so se zbrali njegovi številni prijatelji, da se še enkrat pomenijo in pozabavajo v njegov in njegove gospe družbi. Nabralo se je za CM. družbo 234 K in g. Jaklič je podpisal 4000 K darila za Sokolski dom v Borovnici. Živel!

— **Trboveljska pametokopna družba** je — kakor se nam poroča — na svojem 48. rednem obnem zboru dne 31. marca t. l. sklenila izplačati 22. K dividende. Ker se glase delnice na 200 p. v. K ter notirajo sedaj približno 1100 t. K, se obrestujejo okroglo po 2 odstotka.

— **V Rogški Slatini se vrši v nedeljo, dne 9. t. m. ob 10. uri v verandi hotela »Pošta« veliko protestno zborovanje vseh obrtnikov in trgovcev celega rogškega okruga proti uvedbi vojnega davka za leto 1920, prometnemu davku in nezmožnim davčnim bremenom, ki jih nalagajo v tako krivični meri pridobitnim stanovanjem. Udeležba tega zborovanja je moralna dolžnost vsakega obrtnika in trgovca, zato se ga udeležite vsi!**

— **Razpuščena društva.** »Sportno društvo Maribor«, društvo »Kranjska podružnica društva avstrijskih živinodržavnikov«, podruž. »Sodnijski okraj Sv. Lenart v Slovenskih gorah«, društvo »Slovenska Straza« v Ljubljani, društvo »Ortsgruppe Laibach des österreichischen Maschinenbundes«, »Gledališko društvo v Ljubljani«, »Ortsgruppe Laibach des Vereines der Schumacher Österreichs« in »Politischer Verein Zukunft in Laibach« so razpuščena, ker že več let ne delujejo in zaradi nezadostnega števila članov nimajo več pogojev za pravni obstoj.

— **Na operaciji umrla.** V Gradcu na kliniki je takoj po operaciji umrla g. Alojzija Kirbiš, soproga mariborskega mesarja in gostilničarja »Pri Črnem Jurcu«. Ker zdravnik izpočetka niso mogli konstatirati prave bolezni, je prepoznalo desopla k operaciji. Prepeljejo jo iz Gradca v Maribor. Pokojnica je bila zavedna Slovenka. N. v. miru počiva!

— **Umrl je v Ljubljani g. Janes Urbančič,** bivši kovaški mojster v visoki starosti 88 let. N. v. m. p.

— **Prošnja.** Kdo mara sprejeti 15 letno, zdravo, krepko deklico, polno sirote, ki ima tri razrede meščanske šole, kot učenko v trgovino? Oskrbja brezplačno. Ponudbe nasloviti na generalno varstvo v Ljubljani, listična nalaga.

— **Dolžnik.** Ki je pobral včeraj zvečer pri zadnji predstavi v kino Tivoli izgubljeno denarnico, se poziva, da jo takoj odda pri blaginji. V slučaju, da jo ne vrne, se ga nanašajo poljci, ker je dobro poznan.

— **Razjarijena medvedka in ujet medvedek.** Dne 29. marca se je napotil Fran Babič iz Kompolj s osm delavci na Kompoljsko goro, da posekajo nekaj leca. Ko so posekali prva dva drevesa, so šli dalje. Alojzij Hočvar iz Kompolja je šel čez neko skalovje ter zagledal pred seboj brlog. Misli si je, morda je kaka žival v brlogu, ter glasno zakajšal. V istem hipu pa je planila nanj stara medvedka in ga obšla. Zvalila sta se navzdol kakih 30 metrov. Medvedka je Hočvarja tako trdno prijela za deeno roko, da mu jo je vno pretrla. Ko so prihiteli Franu Hočvarju na pomoč, Babič in drugi delavci, je medvedka zbežala. Babič je odšel nato v brlog ter našel tam maledga, okrog štiri tedne starega medvedka sive barve. Vzel ga je seboj na dom, kjer se mu godi zelo dobro. Kajti mlado in staro mu nosi hrano. Medvedek je navdušen. Zelasiti se je zanj pri Franu Babiču, v Kompolju, pošta Dobropolje.

— **Volčkov.** V snežnih gori grafičarjev gozdovih je logar K. o. r. z. ustrelil 1. aprila velikega volka.

Najnovejša poročila.

ZBLIŽANJE MED ITALIJO IN JUGOSLAVIJO.

— **Dunaj, 5. aprila.** (Izvirno.) Kakor doznava Vaš dopisnik iz diplomatskih krogov, namerava neka tretja tuja sila na genovski konferenci poskusiti, da se doseže prijateljski sporazum med Jugoslavijo in Italijo. Tudi italijanski zunanji minister Schanzer se resno trudi, da Italija izpolni definitivno in končno vse določbe rapalske pogodbe in da se doseže prijateljski sporazum z Jugoslavijo, dočim sedaj Schanzer več ne favorizira Madžarske. V diplomatskih krogih so mnenja, da namerava Italija dobiti vodstvo v mali antanti, kar je pa edino mogoče na ta način, da se vzpostavijo prijateljski odnosi z jugoslovensko državo.

GLAVNI PROBLEMI ZA GENOVSKO KONFERENCO.

— **Rim, 5. aprila** (Izvirno.) V odseku za zunanje zadeve je na včerajšnji seji podal italijanski zunanji minister Schanzer obširen eksponé o glavnih problemih genovske konference. V štirih komisijah bo konference obravnavala naslednja vprašanja:

- 1.) Vprašanje obnove Rusije,
- 2.) Vprašanje ureditve financ,
- 3.) Ureditve trgovine in
- 4.) Organizacijo mednarodnega prometa.

Minister Schanzer je dalje izjavil, da se genovske konference officijelno udeležijo zastopniki tridesetih narodov. Na konferenco minister ni povabil Črne gore in Turčije. Slednje zato ne, ker zavezniki obravnavajo orlentsko vprašanje posebej. Italija bo na konferenci nasledovala načelo mirovne politike, s katero hoče doseči obnovo Evrope.

PAPEŽEVA NOTA ZA GENOVSKO KONFERENCO.

Pij XI. sestavi posebno noto, ki jo izroči poslanikom pri Vatikanu zastopanih držav s prošnjo, da jo predložijo mednarodni konferenci v Genovi. V noti bo papež naglašal potrebo razorožitve, uvedbo miru in reda in priznanje pravice do svobodne samoodločitve narodov. Karakteristično je, da sklepa papež svojo noto s pripombo, da ni mogel poslati v Genovo svojega posebnega zastopnika »ker mu manjka absolutna in popolna svoboda.«

FAŠISTI PROTI RAPALSKI POGODBI.

— **Milan, 4. aprila.** (Izvirno.) Vodstvo fašistov je priredilo tu včeraj shod, katerega so se udeležili vsi voditelji fašistovske organizacije. Na shodu se je v prvi vrsti razpravljalo o reškem vprašanju in rapalski pogodbi. Poslanec Giuratti je poročal o zadnji revolucionarni akciji proti vladi Zanelle na Reki, ter povdarjal, da je rapalska pogodba neizvedljiva in da je potreba prijeti nova pogajanja z vsemi onimi narodi, ki imajo realne interese na Jadranu. Predsednik fašistovske stranke posl. Musolini je izjavil, da je absolutna potreba, da se definitivno reši reško vprašanje, češ da je Reka izgubljena, ako zaledje ne pošilja svojega blaga na Reko. Končno je predlagal resolucijo, v kateri se naglašalo pravice Italije do Reke in kaže na to, da je rapalska pogodba neizvedljiva. V resoluciji se dalje zahteva naj Italija zabrani, da bi Zanelle zopet zavladal na Reki ter poziva fašistovske poslance, naj nastopijo proti temu, da bi Italija izpraznila tretjo cono. Končno se pooblašalo poslanci Giuratti De Stefani, Giunta, Balbo in Bastianini, da sestavijo knjigo, v kateri bo polasnjena vloga, ki so jo fašisti igrali v dogodkih marca meseca 1922 na Reki.

AVSTRIJSKA DELEGACIJA.

— **Dunaj, 5. aprila.** (Izvirno.) Avstrijska delegacija pod vodstvom zveznega kancelarja dr. Schobera in trgovskega ministra dr. Grünbergerja odpotuje v petek ali v soboto v Genovo. Dr. Schober bo skušal pred otvoritvijo konferenci z italijanskim zunanjim ministrom Schanzerjem, Lloyd Georgem in Poincarejem.

D'ANNUNZIO PREIDE MED SOCIJALISTE.

— **Rim, 4. aprila** (Izvirno.) D'Annunzio je imel sadije dni saupne razgovore s socijalističnimi poslancema Baldesimom in Giliattijem. Iz tega dejstva sklepajo listi, da se D'Annunzio namerava pridružiti socijalistom. Nekateri listi poročajo, da je posl. Giliattij že ponudil D'Annunziju mesto generalnega tajnika pri »Zvezi pomorskih delavcev.«

O SMRTI KARLA HABSBURGA.

— **Madrid, 5. aprila.** (Izvirno.) Španski kralj je poslal papežu v Rim brzojavko, v kateri ga naproša, da se zavzame za vdovo Zito in njene otroke in ji nakloni, oziroma zagotovi za

življenje potrebna denarna sredstva. Španski kralj je tudi odredil veliko dvorno žalovanje.

— **Funchal, 4. aprila.** (Izvirno.) Pogreb bivšega cesarja Karla je določen za 5. t. m.

— **Budimpešta, 5. aprila.** (Izvirno.) Za Karla IV. so monarhisti včeraj v vseh katoliških cerkvah odredili žalne maše. V prestolici je bila maša zadušnica, kateri so prisostvovali državni upravitelj Horthy, nadvojvoda Jožef, nadvojvoda Jožef Franc in razne nadvojvodinje. Maše so se udeležili tudi vsi člani vlade, mestni zastop in visoka aristokracija. Državni upravitelj Horthy in ministrski predsednik Bethlen sta položila na katafalk velike vence.

Borzna poročila.

— **Zagreb, 5. aprila** (Izvirno.) Zaključek. Devize: Curih —, 63.50, (63.50), Pariz 29.50, 29.50 (29.50, 30.50), London 1435. —, 1437. —, (1435. —, 1445) Berlin 102. —, 104. —, (101. —, 103. —), Dunaj 4.275, 4.35, (4.325, 4.40), Praga 619. —, 621. —, (627. —, 630. —), Italija 17. —, 17.35, (—, 17.10), Newyork 321. —, 322. —, (320. —, 322. —), Budimpešta 37.50, 38.75, Valute: dolar 318. —, 318.50 (—, 318.50), lira 16.95, 17. —, (16.80, 16.92).

— **Curih, 5. aprila** (Izvirno.) Predborza: Zagreb 1.55, Newyork 513.87, Pariz 46.987, London 22.61, Trst 2.21, Praga 2.575, Berlin 1.5775, Dunaj 0.068, Budimpešta 0.59.

— **Curih, 4. aprila** (Direktno. Od dano 17.50.) Zagreb 1.551, Berlin 1.579, Trst 2.249, Praga 9.649, London 22.639, Pariz 6.999, Newyork 5.1449.

— **Curih, 4. aprila.** (Preko Dunaja) Zagreb 1.55, Dunaj 0.069, Budimpešta 0.515, Berlin 1.576, Praga 9.75, Trst 2.251, Pariz 46.976, London 2.2624, Newyork 5.624.

— **Trst, 4. aprila.** Zagreb 5.95, Berlin 5.95, Praga 36. —, Pariz 172.50, London 83. —, Newyork 18.45, Curih 365.50.

— **Praga, 4. aprila.** Zagreb —, Beograd 64.25, Dunaj 70. —, Budimpešta 6.175, Berlin 16.325, Milan 285.50, Pariz 491. —, London 237. —, Newyork 54. —, Curih 1042.50.

— **Dunaj, 4. aprila.** Devize: Zagreb 2272. —, 2278. —, Beograd 9112. —, 9118. —, Berlin 2345. —, 2355. —, Praga 14390. —, 14410. —, Curih 148375. —, 148625. —, Valute: dinarji 9098. —, 9122. —, šel. krona 14380. —, 14400. —, švic. franki 147375. —, 147625. —

— **Berlin, 4. aprila.** Zagreb 100. —, Dunaj 4.25, Praga 619. —, Trst 1750. —, London 1445. —, Newyork 326.25.

— **Dunaj, 4. aprila.** Tečaj Dunajske efektivne borze. Julišit 26050. —, Credit 6990. —, Sev. železnice 300000. —, Drž. železnice 55900. —, Alpitne 64500. —, Kranjska industrijska družba 58000. —, Škoda 64500. —, Trboveljska 26000. —

Sokolstvo.

— **Ljubljanski Sokol** — ženski obsek priredi v soboto 8. t. m. ob 20. uri v telovadnici Narodnega doma javno telovadbo s sledečim sporedom: 1. Glasnice, Proste vaje za vesokoljski zlet l. 1922. 2. Glasnice. Telovadni ples na godbo Matějovca, sestavila sestra J. Trdinca. 3. deca. Zletno vaje s ploščami za vesokoljski zlet l. 1922. 4. Glasnice in gojenke. Vaje na orodju. 5. gojenke. Rajalne vaje, priredila po Pospisilovih rajalnih sestri J. Trdinca. 6. Glasnice. Telovadni ples na godbo Matějovca, sestavil dr. V. Murnik. Cene sedežev: na odru in na galeriji K 10. —, v dvorani K 8. —, stojišča K 4. —

— **»Sokoli« v Strazišču pri Kranju.** V četrtek dne 30. t. m. je bil na Gašči v ustanovni občini zbor Telovadnega društva Sokol v Strazišču. V odvor so bili izvoljeni: starosta Lav Mataja, podstarosta Jakob Bajželj, tajnik Mirko Rojina, blaginjak Frano Benedičič, odborniki: Tomaž Kavčič, Anton Križ.

Turistika in sport.

— **S. K. Ilirija.** — Nogometni trening se vrši vsled deževja v četrtek in petek ob 6. uri v jahalnici. Igralci naj vzamejo opremo pravočasno iz garderobe na igrišču. Treningi važni. 9. t. m. se igra v Mariboru proti Rapidu in v Ljubljani proti Primorju. — Nogometna sekcija.

— **Sestanek članov (Glasile) S. K. »Sparta«** se vrši v četrtek, dne 6. t. m. ob pol 8. zvečer pri »Novem svetu« (Prešernova soba). Sestanka udeležiti ima se celokupni odbor, vsi redni, podporni in ustanovni člani. Opozarja se posebno one članke, ki so v tekočem letu vstopili. Zelo važni! Polnoštevilna udeležba potrebna. Tajnik II.

Društvene vesti.

— **One Glasne »Splošne organizacije«** volnih invalidov, vdov in sirot za slovensko ozemlje, poverjenstvo za Ljubljano in okolice, ki so upravičeni do podelitve moke po nižnji cenil in ki še isto niso prišli iskat, opozarjamo, da se bo zamudnik delila moka samo še v sredo, dne 5. in v četrtek, dne 6. t. m. popoldne in to vselej od 15. do 18. Sebol naj prinese člansko knjigo, invalidsko uverjenje, vdove plačilni nalog za pokojnino ter potrdilo o ali ubožnosti.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslavsek.
Odgovorni urednik:
Ivan Podražaj.

Proda se

stari nova pisarna mas. Zabelek 8.
Ljubljana. 2409

Registrirna blagajna,

zelo uporabna, za prod. Naslov pove
Slov. Naroda. 2412

Parni kotel

20 HP kotlina površina 7 Atm.
Izdelal parni stroj 30 HP.
Plin tovarni avto nov i sovini
kajkovi obroči za naložbo do 4 ton.
i po vsaki ceni proda.
Zavarna konzerv in me-
talnih izdelkov na Vrhnj-
ki. 2411

Inteligentna pospa

zelo hitra, krpjena v vseh strelah
gospodične, varna, se razume na pe-
sni in v celotni vrti, 1500 ali-
v v lasti tovarni hiši ali pri vdovci.
Naslov pod „Narodni knji-
garni“. 2421

Dravograd.

Hiša s hišni hi. v Dravogradu
zelo vrti in vrti na zelenjavo in
vrti, kmetijsko se prod. Po-
nude pod „Dravograd 2414“ na upravo
Slov. Naroda.

Nadzorovalka

zelo deklica v starosti 12 in 10
let, ki hodita v šolo, se sprejme.
Starost 40 do 50 let. Nastop in plača
po dogovoru, hrana in stanovanje pro-
sti. Ponude pod „Nadzorovalka št. 4-
2415“ na upravo Slov. Naroda.

**Insertirajte v
Slov. Narodu!**

**Slike z naše
rivijere.**
Spleti Ivan Podrižaj.
Cena 3 dinarje.
Dobiva se v „Narodni knji-
garni“ in drugod.

Zaloga klavirjev in pianinov
najboljše tovarne Eschendorfer, Ozapka, Ehrhar,
Möhl, Schwegelhof, Original Stiglitz Ltd.
Tudi na obroke. Tudi na obroke.
Jerica Hribec, roj. Dolenc, Ljubljana, Hribcova ul. 5.

Kostanjev les

prosto vagon in večje množine v gozdu kupi J. Pogačnik, Ljub-
ljana, Dalmatinova ul. 1./2. Posredovalci se dobro plačajo.

Za nakup manufakturnega blaga se priporoča
občeznana tvrdka

R. MIKLAUC, Ljubljana,
Lingerjeva ulica, Mestni trg, Pred škofijo.

la Portland cement dalmatinski proizvod

na vagoni pri št. R. Forempeher i drug, Bakar.
Telefon 14. Brzjavlj: Forempeher.

Pozor! Pozor!

Najboljši jugoslovenski eternit, asbestni škrlj je
„Salonit“
iz najboljšega špitskega cementa.
Znamka „Saloma“
od „Spalato“ d. d. portland-cementa, Split.
Glavna zaloga za Gorenjko: Frano Dolenc, Kranj.
Ponudbe na zahtevo takoj.

Kdo bi odstopil v Ljubljani

SOBO
samostojni bivši ob delavskih dan dan
od 9-12 in 2-7. Stanarina po dogovoru.
Ponudbe pod „Soba 2422“ na upravo
Slov. Naroda.

Samostojni kuharstvo

bilančni i korepondenčni u hranskem
i njemščem jeziku vještost, 3-4000 so-
Prednost imajo, kaj su u kuharskoj
sklad vođ vješt. Preporuka moćna na
propišima svjedočstva na samim pla-
ta u Vrhovnoj Školi, 3-4000 so-
koda, Vrhovna. 2418

HIŠO

v Ljubljani, tudi v predmestju ali pa
posvećeno v okolišini hiše na sobo, po-
nude pod „Hiša 2419“, Ljubljana,
Vrhovna 2. 2428

Krasen, 5 tednov star

junček
monotonizirane pasme na prodaji. Čista
v mestni leg 80, Ljubljana. 2417

Meblovana soba

z električno rasvjetlovanje in posebnim
vhodom se odda. Novi Vodmat 17.

Na Gorenjskem iščem preprosto

opremljeno sobo
in kuhinjo ali sje soprobo za par me-
u. L. Poljak, Sv. Petra n. 48/1.

Perfektna kuharica

se išče za večji hotel v kraljevici v
Srbiji za sezono (4 meseca). Plača 1000
do 1500 kron po spretnosti, hrana in
stanovanje. Ponudbe na: Anotekar Mr.
Ph. Djordje Ristić, Vranje, Sibijska.
2419

Prodajam

maslino hrastovo opremo, do-
bro izdelano, po nizki ceni. — Ivan
Andrić, mizar, Gosposvetska c. 13,
spodaj, vrata 28. 2429

Vajenko

sprejme Iva Šiler, Kongresni
trg 6, Ljubljana. 2416

Proda se

1000—2000 lepe suhe nemške detelje
za krmo. Poizve se pri upravnistvu St.
Naroda. 2420

Gostilna

se odda v najem proti mali odškod-
nini, ob glavni cesti na jako lepem
in prometnem kraju. Pismene ponudbe
se sprejemajo do 20. t. m. Naslov pove
uprava Slov. Naroda. 2427

Lepi kostanji

za semo napredaj v št. Vidu nad Ljub-
ljano, gostilna pri Jožetu. 2418

Odda se njiva

v najem, polje se odda za Gorenjsko
železnico št. 22.

Naznanilo.

Genj. obštevna naznanilo, da točno
prijeto

dalmatinsko črno vino

„Opoto“ in star v gostilni po 82 K.
črno vino po 80 K. — Gostilna „Pod
Brdo“, Hribcova ul. 48 (pod Go-
ljevom). 2428

Priljučno stanovanje

zobna lega, obsejalo iz 2 sob, kuh-
nje in pitilnice, vrt za sadenje, so-
stanovanje. Naslov pove uprava Slov.
Naroda. 2418

Gospodična

izvršena vseh pisarniških del, vajena
slov. in nem. korepondenca, slov. sta-
nografske ter brošuriranja, želi spre-
mestiti službo. Nastop event. takoj. Po-
nude pod „Dajša praksa 2407“ na
upravo Slov. Naroda. 2407

Starejša samska ženska

išče mesto hišnice. — Ponudbe pod
„Čednost št. 1000—2406“ na upr. Slov.
Naroda. 2406

Išče se

skušena hotelska sobarica v
čisto novoro orenjene parkirane
sobe in gostilničar za svojo gostilno
v Florjanski ulici. Gostilničar mora biti
sam strokovnjak, žena pa dobra kuha-
rica brez otrok. Ponudbe je poslati na
A. Kajžar, Kočevje. 2372

Proda se

radi prodaje na vrtilni tok in pove-
na podjetja:
Elektromotor 80 HP, malo rabljen.
Vodna turbina, primerna za padce
2-5 do 8 m in 1500 do 3000 sekundnih
litrov vode.
Generator na ločeni tok 2 x 230
volto. 42 KW, 630 tur.
Boska stiskalica kompletna in
zvezna stanovanja.

Okoli 2000 m zemeljskega kablja za
obratno na stot 5800 volto, 8 x 10 mm
v bakru, 80 nerabljena na originalnih bo-
bah. Nekaj km aluminijevske šlee
25 in 36 mm.
Interesenti naj blagovestijo pri
tvrdki elektrika v Kranju, Pavel
Mayr in drug, Kranj. 2378

Trstje za strope

izdeluje in prodaja na debelo in drobno
po najnižjih cenah. Pri večjih množinah
znaten popust. — Anton Stelmer,
Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo.

Zelenjava

solata, fižol, kumare, itd. se dobi pri
„Vrt“, Džamenja in drugovi.
družba z o. z., Maribor. 2151

Tovorne

avtomobile
s polnimi gumastimi obroči
za poslovanje a metla 1500 št.
R. Forempeher i drug, Bakar,
telefon: št. 14. Brz-
javlj: Forempeher — Bakar.
2206

Sprejme se

takoj
ali po dogovoru pridna poštena
in samostojna kuharica k trgov.
rednini Ravnotam se sprejme hiša za
vsa domača dela. Ponudbe pod „D-
2298“ na upravo Slov. Naroda. 2293

Vreče

pred vsem vate vojaške kupi vate
močn in Gorenje a Kemp., Ljubljana.
Volfova ulica 12. 2263

Abadie

cigareti papir in strošnice. Glavna za-
loga in samoprodaja A. Lampret,
Ljubljana, Dunška ul. 19. 2370

Vsakovrstne

obleke
izgotavlja po meri in najnovej-
šem kroju v najkrajšem času
Mojz Lombar,
Sp. Šiška, Celovška c. 95.

Na dobro domačo hrano

se sprejmejo boljši gospodje in gospo-
dične. Naslov pove uprava St. Naroda.

Steziške

(moderco)
po životni meri priporoča
ANA HUTTER, Dunajska c. 6/II
petek lekarna Piceoli. 2081

Iščemo

za stoji tvornice spretnega samostojnega
izdelovalca deserita
ter
tvorniškega pekarja

ki temeljito pozna izdelovanje peciva,
krehov, piškotov, čajnega peciva itd.
Nastop takoj. Samaki ponudniki naj na-
tlačne ponudbe s sliko pošljejo na
„Ambrozija“, tvornica kandikov, ke-
kav in krahov d. d. v Val. Beckerku,
Banat. 2401

Proda se

posestvo
obstoječa iz 4 gozdov, lepih sa-
domonikov in vsega kar stoji in
leži; voda pri hiši, vse v dobrem
stanju. Hiša stoji pri farni cerkvi,
5 min. oddaljeno od železniške
postaje. Cena K. 1.000.000. Vpra-
ša se pri g. Josip Kisel, Loka 41
pri Zelenem mostu. 2247

Proda se

posestvo
obstoječa iz 4 gozdov, lepih sa-
domonikov in vsega kar stoji in
leži; voda pri hiši, vse v dobrem
stanju. Hiša stoji pri farni cerkvi,
5 min. oddaljeno od železniške
postaje. Cena K. 1.000.000. Vpra-
ša se pri g. Josip Kisel, Loka 41
pri Zelenem mostu. 2247

Proda se

posestvo
obstoječa iz 4 gozdov, lepih sa-
domonikov in vsega kar stoji in
leži; voda pri hiši, vse v dobrem
stanju. Hiša stoji pri farni cerkvi,
5 min. oddaljeno od železniške
postaje. Cena K. 1.000.000. Vpra-
ša se pri g. Josip Kisel, Loka 41
pri Zelenem mostu. 2247

Proda se

posestvo
obstoječa iz 4 gozdov, lepih sa-
domonikov in vsega kar stoji in
leži; voda pri hiši, vse v dobrem
stanju. Hiša stoji pri farni cerkvi,
5 min. oddaljeno od železniške
postaje. Cena K. 1.000.000. Vpra-
ša se pri g. Josip Kisel, Loka 41
pri Zelenem mostu. 2247

Proda se

posestvo
obstoječa iz 4 gozdov, lepih sa-
domonikov in vsega kar stoji in
leži; voda pri hiši, vse v dobrem
stanju. Hiša stoji pri farni cerkvi,
5 min. oddaljeno od železniške
postaje. Cena K. 1.000.000. Vpra-
ša se pri g. Josip Kisel, Loka 41
pri Zelenem mostu. 2247

Proda se

posestvo
obstoječa iz 4 gozdov, lepih sa-
domonikov in vsega kar stoji in
leži; voda pri hiši, vse v dobrem
stanju. Hiša stoji pri farni cerkvi,
5 min. oddaljeno od železniške
postaje. Cena K. 1.000.000. Vpra-
ša se pri g. Josip Kisel, Loka 41
pri Zelenem mostu. 2247

Proda se

posestvo
obstoječa iz 4 gozdov, lepih sa-
domonikov in vsega kar stoji in
leži; voda pri hiši, vse v dobrem
stanju. Hiša stoji pri farni cerkvi,
5 min. oddaljeno od železniške
postaje. Cena K. 1.000.000. Vpra-
ša se pri g. Josip Kisel, Loka 41
pri Zelenem mostu. 2247

Proda se

posestvo
obstoječa iz 4 gozdov, lepih sa-
domonikov in vsega kar stoji in
leži; voda pri hiši, vse v dobrem
stanju. Hiša stoji pri farni cerkvi,
5 min. oddaljeno od železniške
postaje. Cena K. 1.000.000. Vpra-
ša se pri g. Josip Kisel, Loka 41
pri Zelenem mostu. 2247

Proda se

posestvo
obstoječa iz 4 gozdov, lepih sa-
domonikov in vsega kar stoji in
leži; voda pri hiši, vse v dobrem
stanju. Hiša stoji pri farni cerkvi,
5 min. oddaljeno od železniške
postaje. Cena K. 1.000.000. Vpra-
ša se pri g. Josip Kisel, Loka 41
pri Zelenem mostu. 2247

Proda se

posestvo
obstoječa iz 4 gozdov, lepih sa-
domonikov in vsega kar stoji in
leži; voda pri hiši, vse v dobrem
stanju. Hiša stoji pri farni cerkvi,
5 min. oddaljeno od železniške
postaje. Cena K. 1.000.000. Vpra-
ša se pri g. Josip Kisel, Loka 41
pri Zelenem mostu. 2247

Proda se

posestvo
obstoječa iz 4 gozdov, lepih sa-
domonikov in vsega kar stoji in
leži; voda pri hiši, vse v dobrem
stanju. Hiša stoji pri farni cerkvi,
5 min. oddaljeno od železniške
postaje. Cena K. 1.000.000. Vpra-
ša se pri g. Josip Kisel, Loka 41
pri Zelenem mostu. 2247

Proda se

posestvo
obstoječa iz 4 gozdov, lepih sa-
domonikov in vsega kar stoji in
leži; voda pri hiši, vse v dobrem
stanju. Hiša stoji pri farni cerkvi,
5 min. oddaljeno od železniške
postaje. Cena K. 1.000.000. Vpra-
ša se pri g. Josip Kisel, Loka 41
pri Zelenem mostu. 2247

Proda se

posestvo
obstoječa iz 4 gozdov, lepih sa-
domonikov in vsega kar stoji in
leži; voda pri hiši, vse v dobrem
stanju. Hiša stoji pri farni cerkvi,
5 min. oddaljeno od železniške
postaje. Cena K. 1.000.000. Vpra-
ša se pri g. Josip Kisel, Loka 41
pri Zelenem mostu. 2247

Proda se

posestvo
obstoječa iz 4 gozdov, lepih sa-
domonikov in vsega kar stoji in
leži; voda pri hiši, vse v dobrem
stanju. Hiša stoji pri farni cerkvi,
5 min. oddaljeno od železniške
postaje. Cena K. 1.000.000. Vpra-
ša se pri g. Josip Kisel, Loka 41
pri Zelenem mostu. 2247

Proda se

posestvo
obstoječa iz 4 gozdov, lepih sa-
domonikov in vsega kar stoji in
leži; voda pri hiši, vse v dobrem
stanju. Hiša stoji pri farni cerkvi,
5 min. oddaljeno od železniške
postaje. Cena K. 1.000.000. Vpra-
ša se pri g. Josip Kisel, Loka 41
pri Zelenem mostu. 2247

Kontorist(inja)

dobro krpjena strojopisna, slovenska in
nemška stenografija, sprejme. Hrana
in stanovanje v hiši, plača po dogovoru.
Ponudbe pod „Ljubljana 2462“ na upr.
Slov. Naroda. 2462

G. F. Juršek
v Ljubljani
Wellsova 12.

izvrševanje strojopisne ter popravlja gla-
sovirjev in karmenijev specialne strokov-
no, točno in cen.

Modni salon.

Priporočam se slov. obštevna za izde-
lavo najmodernejših civilnih in sportnih
oblač po najnovšem kroju. Postrežba
točna, solidne cene. Ivan Koranč,
Reoljeva cesta 1, I. nadst. deano. 2028

Razno perilo

za doma, gospode in deca
priporoča tvrdka
A. & E. Skaberne Učljana
Mestni trg 10. 2418

Stavbeno podjetje

Al. in Val. Accetto,
Ljubljana, Trnovski pristan 14.
zapravežena sodna zvezenca, prevzema
vsakovrstne visoke stavbe, izvršitev
načrtov in proračunov, obsešno kon-
cesionirana posredovalnica za nakup
in prodajo posestev in zemljišč. 8227

Urarske furniture

(potrebščine) orodje, ure ter amer.
dubie blago, samo na veliko. —
Rudolf PICK, Zagreb, Ilica 47.

Stanovanje in hrano

1500 gospodična pri mri rodbini. Po-
nude pod „Mirna 2899“ na upravo
Slov. Naroda. 2399

Korespondentinja

veča stenografije in strojopisja ter slo-
venskega, nemškega in še drugih jezi-
kov, 1500 službe za dopoldanske ure.
Ponudbe pod „Služba 335.588—2331“
na upravo Slov. Naroda. 2331

Proda se psica

voljo psame iz Sibirije. Več
se izve: Slomškova ulica 14, prtlj., levo.
2366

Prodajalka

življa ali vezljica na stroj se sprejme
v trgovino izven Ljubljane. Ponudbe
pod „Samostojna moč 2352“ na upravo
Slov. Naroda. 2352

Kontoristinja

23 let stara, 6 letno trgovsko prakso,
zmožna vseh pisarniških del, 1500 stal-
no popoldansko nameščenje. Ponudbe
pod „Stalno 350—2349“ na upr. Slov.
Naroda. 2349

Gospodična

z večletno pisarniško prakso 1500 pri-
merne službe tudi kot vzgojiteljica. Po-
nude na upravo Slov. Naroda pod
„Primerne služba 2389“, 2389

Urarske furniture

(potrebščine) orodje, ure ter amer.
dubie blago, samo na veliko. —
Rudolf PICK, Zagreb, Ilica 47.

Zdravilišče Rogaška Slatina.

Postaja Grobelno na Južni železnici in od tam po
lokalni železnici v Rogaško Slatino.

Zdravilišče, kjer se pijejo 3 vrste najboljših zdravil-
nih vod (Tempele, Styria, Donati).

TEMPELE-URELEC.

Najboljša nemška voda, najbogatejša na ogljikovi
kislini. Pospešuje prebavljanje in presnavljanje.

STYRIA-URELEC.

Zdravilna voda proti kroničnemu katarju žolodca in
čreves, najboljši pomočnik proti slabemu prebavljanju
in teku, boleznim jeter in ledvic, sladkorni bolezni.

DONATI-URELEC.

Najmočnejši vreden svoja vrste, posebno dobro sred-
stvo proti črevesnemu katarju, žolčnemu kamenu,
sladkorni bolezni, debelosti, hemoroidom, pulki itd.

Rogaška slatina je najbolj priljubljena in se v
obče največ zahteva. To pa radi
tega, ker je izmed vseh alkalno-soličnih rudni-
stokisljih slatin najbogatejša na ogljikovi kislini. —
Ta slatina je najokusnejša krepilna in oživljajoča
pijaca; obenem pa tudi najboljši sredstvo, s ka-
terim se obvaruje v mizličnih krajih mrzlice.

Rogaška slatina je najmodernejša in največje zdra-
vilišče v celi Jugoslaviji. Hydro-
terapija, elektroterapija in inhalatorji, gimnastika za
zdravljenje, kopeli z ogljikovo kislino, slane, smrečne,
parne, zračne, solne kopeli in kopeli z vročim
zrakom. Zdravljenje z mlekom in široko. Dietska
restavracija. — Lastni vodovod za pitno vodo. 228 m
nad morjem ležča. Stalni poštni in brezovni
uradi. Velika kopališka dvorana, bralna soba, lepe
jedilnice, dobre restavracije, kavarne, slaščičarne,
terase, sprejemalnice, vojaška godba. — Pogoste pri-
redbe plesov, umetniških in navadnih koncertov, tom-
bole. Izposojalna knjižnica, lepi parki i. t. d. Zdraven
poštni in vozni promet. Avtomobili in vozovi stole
gostom na raz